

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid
Vartoftaskolan 7-9 i Falköpings kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på *Vartoftaskolan 7-9* avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid *Vartoftaskolan 7-9* i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver leda och styra ett strategiskt jämställdhetsarbete i syfte att säkerställa att alla elever oavsett könstillhörighet har samma förutsättningar att lära och utvecklas.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp lärarnas betygssättning för att identifiera eventuella skillnader och analysera vad dessa beror på.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **23 februari 2024** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr: SI 2023:1897) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på *Vartoftaskolan 7-9* leder och styr i flera delar skolans utveckling.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn följer upp och analyserar elevernas kunskapsresultat och resultat av arbetet med

trygghet och studiero och har skapat goda förutsättningar för samverkan mellan personalen. Rektorn följer även upp undervisningens genomförande och att det kollegiala lärandet ger avtryck i undervisningen. Vidare fattar rektorn beslut om utvecklingsinsatser och fördelar resurser utifrån identifierade behov. Rektorn ser visserligen till att personalen på skolan arbetar med värdegrundsuppdraget i sin helhet och säkerställer att det genomsyrar undervisningen men leder och styr inte ett strategiskt jämställdhetsarbete. Rektorn ser till att skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga och tillämpas av lärarna men kan förbättra introduktionen av obehöriga lärare.

Uppföljning och analys

Granskningen visar att det finns ett strukturerat och systematiskt arbete med att samla in resultat av elevernas kunskapsutveckling samt elevernas upplevelse av trygghet och studiero. Rektorn följer därtill upp undervisningens genomförande och arbetet med värdegrundsuppdraget och initierar adekvata utvecklingsinsatser som grundar sig i en analys av de resultat som samlats in. Rektorn skaffar sig också en inblick i hur undervisningen bedrivs genom samtal med elevhälsa, speciallärare, lärarna och elever. I intervjuer och inskickat material framgår att samtalen dels sker vid regelbundna möten, exempelvis under medarbetarsamtalen, dels spontant då skolenheten är liten.

Elevernas kunskapsresultat följs upp både på grupp- och individnivå genom regelbundna elevhälsomöten, samt genom screeningar och kartläggningar som utgår från elevhälsans årshjul. Rektorn har även avsatt tid för lärarna att diskutera elevernas kunskapsresultat och arbeta med analyser vid delårsutvärderingar. Arbetet görs både utifrån grupper men även ämnesvis. Vidare berättar rektorn att kurator, förstelärare, arbetslagsledare och speciallärare ingår i en skolutvecklingsgrupp som sedan deltar i analysarbetet och tar fram utvecklingsområden för verksamheten. Till exempel har man sett behov av att arbeta med ledarskapet i klassrummet utifrån att det finns en stor andel obehöriga lärare på skolan. Utvecklingsområden kan även initieras centralt från kommunen säger rektorn. Det finns enligt intervjuer med rektorn och elevhälsan rutiner för att fördela och omfördela resurser på skolan som fungerar bra. Rektorn fördelar resurser utifrån de behov som uppstår i verksamheten, både utifrån läsårets utvärdering och vid överlämningar mellan årskurser.

Värdegrundsarbetet på skolan utvärderas och analyseras regelbundet. I inskickat material och intervjuer framgår att det sker genom en årlig enkät till eleverna som sedan analyseras av skolans trygghetsgrupp. Enkäten behandlar områden såsom trygghet, trivsel och arbetsro. Eleverna involveras i värdegrundsarbetet via klass- och elevråd, även vårdnadshavarna deltar genom en föräldragrupp. I trygghetsgruppens

analys ingår också lärarnas svar som görs individuellt eller per arbetslag varje år. Trygghetsgruppen utvärderar även sitt eget arbete med att samordna och driva på skolans värdegrundsarbete som utgår ifrån ett årshjul. Rektorn och lärarna berättar att det finns ett gemensamt förhållningssätt kring värdegrunden på skolan och som lärarna kontinuerligt diskuterar i arbetslaget tillsammans med kuratorn för att skapa samsyn. Vidare berättar rektorn att hen har möjlighet att kontinuerligt både delta i lärarnas diskussioner och samverka med elevhälsan kring hur värdegrundsuppdraget genomsyrar elevernas undervisning. De diskuterar även framgångsfaktorer och riskfaktorer, samt hur de ska arbeta för att incidenter inte ska upprepas.

Jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorn inte säkerställer att flickor och pojkar får samma villkor och möjligheter i sin utbildning och personliga utveckling. Granskningen visar att personalen har identifierat ett antal områden att arbeta vidare med inom jämställdhetsarbetet på skolan. Personalen på skolan har också ett könsmedvetet förhållningsätt gentemot eleverna, vilket innebär att lärarna exempelvis är uppmärksamma på hur språkliga uttryck bör eller inte bör användas och att de vid behov diskuterar könsroller med eleverna när det uppkommer specifika situationer. Det finns dock inte någon utarbetad planering eller uppföljning för jämställdhetsarbetet. Lärarnas arbete är inte heller utarbetat utifrån en samsyn, utan varje lärare hanterar jämställdhetsarbetet självständigt.

Vidare framgår att det inte finns något systematiskt arbete på skolan för att följa upp elevernas kunskapsresultat utifrån könstillhörighet. Enligt samtliga personalintervjuer behandlas kunskapsresultaten utifrån individer och grupper men analyser utifrån kön genomförs inte för att upptäcka eventuella skillnader eller avvikelser. Lärarna berättar i intervju att de tittar på kunskapsresultaten i samband med delårsutvärderingarna men att de inte har gjort någon analys ur ett jämställdhetsperspektiv. Elevhälsan eller nuvarande rektorn har inte haft någon diskussion eller utvärdering av eventuella skillnader i kunskapsresultat mellan flickor och pojkar. Av offentlig statistik framgår dock att flickorna på Vartoftaskolan har högre genomsnittligt meritvärde än pojkarna och att flickorna generellt sett har högre betyg i ämnen än pojkarna. I intervju och inskickat material beskriver rektorn att det bland pojkarna finns en sämre studiekultur och att acceptansen för att studera är högre hos flickorna. Enligt rektorn planerar de att arbeta målmedvetet med att höja pojkarnas motivation kring skolarbetet framöver. Elevhälsan berättar att studie- och yrkesvägledaren arbetar med motiverande samtal för att eleverna ska få bättre förutsättningar att välja gymnasieprogram och fundera över framtida yrken oavsett könstillhörighet eller vad som skulle kunna anses som könsnormativt.

Av inskickat material och intervjuer framgår att svaren på skolans trygghetsenkäter kartläggs utifrån flickor och pojkar. Enkätsvaren diskuteras på arbetslagsträffar och i trygghetsgruppen. Synen på könsroller bland eleverna beskrivs av lärarna som stereotyp och lärarna undviker därför på ett medvetet sätt vissa uttryck som riskerar att förstärka de förutfattade meningar eleverna har. Personalen har även identifierat att vissa pojkar tar mer verbalt utrymme i klassrummet än flickorna och lärarna arbetar därför medvetet med att fördela talutrymmet. I intervjuer framkommer att lärarna tar diskussioner med eleverna då behov uppstår, vid specifika tillfällen, men lärarna säger att de nämnda åtgärderna inte utgår från överenskomna arbetssätt eller en samsyn i metoderna. Det är varje lärare som enskilt tar ställning i sitt bemötande gentemot eleverna och deras uttryck kring könsroller och normer. Elevhälsan menar på ett liknande sätt att det finns en machokultur på skolan och att arbetet kring jämställdhetsfrågor skulle kunna främjas av en högre medvetenhet och större samsyn bland personalen. I inskickat material framgår att skolans trygghetsgrupp har identifierat att det är en kraftig överrepresentation av pojkar både när det gäller att utsätta andra för kränkningar och att bli utsatt för kränkning på skolan. Enligt trygghetsgruppen påvisar det ett tydligt behov av att arbeta mer intensivt med genusnormer för att motverka destruktiva könsmönster.

Ledning och organisation

Granskningen visar att rektorn skapar förutsättningar för lärarna att samverka och följer upp att det kollegiala lärandet ger avtryck i undervisningen. Verksamhetens gemensamma arbets- och förhållningssätt är tydliga och tillämpas av personalen. Däremot kan strukturen kring obehöriga lärares introduktion förbättras. I intervjuer och inskickat material framkommer att det finns en mötesstruktur på skolan som skapar förutsättningar för ett kollegialt lärande som ger avtryck i undervisningen. I kalendariet finns avsatt tid för skolutveckling som leds av förstelärare, där fokus nu ligger på att utveckla ledarskapet i klassrummet, bland annat med syfte att stärka samsynen kring undervisningen. Lärarna berättar att utvecklingsarbetet har lett till en ökad samsyn kring undervisningens genomförande och att det även har gett effekt på studieron. De veckovisa arbetslagsmötena protokollförs så att det går att hålla sig uppdaterad över de saker som har diskuterats och beslutats. Det finns emellertid lärare i ett praktisk-estetiskt ämne som inte ingår i ovanstående samverkansmöten, då de arbetar på en annan skola som Vartoftaeleverna åker buss till för att få undervisning i vissa ämnen där. Lektionerna sker i halvklass varför det sammanlagt är två lärare som undervisar eleverna från Vartoftaskolan. De aktuella lärarna har däremot regelbundna avstämningar med Vartoftaelevernars mentorer för att byta information om frågor såsom överenskommen struktur i undervisningen som eleverna från Vartofta är vana vid, samt elevers anpassningar.

Rektorn har skapat goda möjligheter för samverkan och utbyte mellan lärarna och elevhälsan på skolan. Specialläraren är med på lärarnas veckovisa arbetslagsmöten och kuratorn deltar på dessa möten varannan vecka. Elevhälsoteamet träffas varannan vecka för att ha uppsikt över elevers behov och om resurser behöver omfördelas. Elevhälsomöten sker återkommande under terminerna där elevhälsan, lärarna och resurserna arbetar yrkesövergripande för att följa upp klassernas behov. I samtliga personalintervjuer framgår dessutom att skolenheten är liten och att det därför finns ständiga möjligheter till att ställa frågor och lyfta aktuella saker kring elever och verksamheten. I inskickat material och av intervjuer framgår att gemensamma rutiner och arbetssätt, kring exempelvis frånvaro och kränkande behandling, är tydliga för personalen på skolan och rektorn berättar att lärarna följer de rutiner som finns på skolan. I personalintervjuer framgår emellertid att obehöriga lärare på skolan endast får tillgång till ett utarbetat program med handledare och mentor om de påbörjar sin anställning i anslutning till läsårsstart. Rektorn säger att de obehöriga lärarna som börjar under terminens gång får hjälp med att gå igenom och förankra sig i rutiner och arbetssätt och att de kan vända sig med frågor till vem som helst i personalgruppen. De obehöriga lärarna deltar i alla forum för samverkan som är aktuella och får stöd med bedömningar av behöriga ämneslärare. Betygssättning görs av behörig lärare. Emellertid får de obehöriga lärarna per automatik inte någon mentor eller handledare, det är endast rutin om den obehöriga läraren börjar arbeta vid läsårsstart. Vid granskningens genomförande var två obehöriga lärare nyss anställda och de berättade att det inte finns avsatt tid för handledning och att de inte har någon utsedd mentor. I inskickat material och intervjuer framgår att skolan har en relativt hög andel obehöriga lärare och att skolan har svårigheter att rekrytera lärare på grund av omständigheter såsom placeringsort och trånga lokaler. I offentlig statistik framgår att 54 procent av lärarna på Vartoftaskolan 7-9 är legitimerade och har behörighet, mot rikets på knappt 71 procent. Siffrorna anger att ungefär hälften av lärarna på Vartoftaskolan 7-9 därmed inte är legitimerade och saknar behörighet i sina ämnen. Utifrån vad som framkommit av granskningen vill Skolinspektionen lyfta vikten av att rektorn säkerställer att obehöriga lärare får en planerad och noga övervägd introduktion oavsett vilken tid på läsåret de börjar sin anställning.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver leda och styra ett strategiskt jämställdhetsarbete i syfte att säkerställa att alla elever oavsett könstillhörighet har samma förutsättningar att lära och utvecklas.

Av granskningen framgår att det finns variationer i flickors och pojkars kunskapsresultat som rektorn inte har analyserat. Inte heller har rektorn analyserat orsaken till de tydliga könsrelaterade skillnader som finns rörande ärenden om kränkande behandling. Det finns också normer och föreställningar hos eleverna som talar för att jämställdhetsarbetet på skolan behöver intensifieras. Vid tiden för granskningen sker arbetet på skolan i allt för hög utsträckning utifrån varje lärares initiativ, utan styrning och ledning från rektorn. Det saknas också en jämställdhetsanalys av resultat relaterat till hur undervisningens genomförande skapar förutsättningar för att elever lyckas, oavsett könstillhörighet.

Skolors arbete med jämställdhet ingår i skolans värdegrund och demokratiuppdrag. Av läroplanen framgår att: "Skolan ska aktivt och medvetet främja elevers lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem, bidrar till att forma deras uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt".

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn inleder ett arbete för att skapa ett strategiskt jämställdhetsarbete på Vartoftaskolan 7-9. Utbildningens organisering, innehåll och arbetsformer måste systematiskt och löpande följas upp på ett sådant sätt att könsmonster kan uppmärksammas. Det kan handla om att analysera anmälningar gällande kränkande behandling, utbildningsval som rekommenderas i studie- och yrkesvägledningen eller könsmonster som synliggörs genom elevhälsans arbete. Exempelvis kan studie- och yrkesvägledare fortsätta utveckla arbetet med motiverande samtal utifrån en lägre studiemotivation hos pojkar och att personalen gemensamt och i samsyn motarbetar destruktiva könsnormer på skolan. Även kunskapsresultat för pojkar och flickor fördelat på olika årskurser och hur elever svarar på Skolinspektionens enkät kan ge insyn i jämställdhetsarbetet på skolan. Rektorn bör ställa sig frågan om det finns mönster på skolan som tyder på att särskilt pojkar eller särskilt flickor "drabbas" i utbildningen utifrån könstillhörighet. Rektorn bör också följa upp att de moment som ges inom ramen för kursplanens centrala innehåll, att undervisa om jämställdhet, tas tillvara och att denna undervisning bedrivs på ett sådant sätt att eleverna stimuleras att omfatta dessa värden. Det kan även handla om att följa upp att lärare på ett medvetet sätt speglar dessa värderingar i undervisningens innehåll och i sin ämnesdidaktik. Rektorn behöver följa upp att lärarna, i alla ämnen, arbetar med jämställdhetsperspektiv i sin undervisning.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionens bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att undervisningen är strukturerad och innehåller en variation av arbetsformer. Lärarna stimulerar elevernas självförtroende genom att motivera och utmana dem utifrån deras kunskapsnivå. Eleverna är därtill delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen.

Strukturerad och varierad undervisning samt aktivt lärarstöd

Granskningen visar att undervisningen är varierad och balanserad utifrån arbetsuppgifter och aktiviteter. Eleverna får ett aktivt lärarstöd så att de förstår, kommer igång och bibehåller sitt engagemang under lektionerna. Av intervjuer och lektionsobservationer framgår att lektionerna utgår från en tydlig och gemensam struktur och inleds med en genomgång i klassen och därefter eget arbete. Lärarna skriver upp på tavlan vad lektionen innehåller och vilka moment som eleverna ska göra. Lärarna använder sig också av visuella klockor för att tydliggöra tiden som kvarstår på lektionen. I intervjuer och inskickat material framgår att skolans förstelärare har arbetat med att utveckla strukturen i undervisningen och sprider kunskapen genom det kollegiala lärandet. Lärarna arbetar därför utifrån en gemensam lektionsstruktur där inledning och avslut på lektionerna ska vara lika och förutsägbara så att eleverna känner igen sig. De lärare som har arbetat på skolan under längre tid är väl förankrade i upplägget och hjälper de nyanställda att arbeta efter samma modell. Eleverna menar i intervju att lektionerna i stort sett fungerar på liknande sätt oavsett vilken lärare som undervisar. De upplever att lektionerna innehåller variation i arbetsuppgifter och att lärarna ger ett aktivt stöd så att de kommer igång och bibehåller sitt engagemang. Skolinspektionen observerade vid samtliga lektionsbesök att lärarna använde sig av en liknande lektionsstruktur och gick runt bland eleverna för att hjälpa och lotsa dem vidare i uppgifter och material. Vid flera av lektionsobservationerna noterades även att lärarna informerade eleverna om syftet med undervisningens innehåll, såsom varför de skulle lära sig om kroppens olika funktioner, eller varför man behöver träna på kroppslig koordination. Lärarna berättar

att de anser det vara viktigt att förmedla syftet till eleverna. Eleverna själva anser emellertid inte att de får information om syftet med undervisningens innehåll så ofta. Vid Skolinspektionens lektionsobservationer framkom en viss variation avseende hur lektionerna avslutades, vilket enligt inskickat material och intervjuer också är ett moment som avses vara lika mellan lektioner och lärare utifrån den gemensamma lektionsstrukturen.

Stimulans och anpassning av undervisningen

Granskningen visar att lärarna arbetar med att stärka elevernas självförtroende och motivation till lärande. Bilden av att lärarna har ett bemötande som stärker elevernas självförtroende visar sig även under Skolinspektionens lektionsobservationer då det i flera situationer förekom att lärarna uppmuntrade eleverna att anstränga sig och berömde dem för deras arbetsinsatser. Elever berättar i intervju att lärarna hjälper dem att göra sitt bästa. Av intervjuer med både elevhälsa och lärare framgår att lärarna försöker anpassa undervisningen utifrån elevernas intressen i så hög utsträckning som möjligt för att motivera eleverna. Elevhälsan beskriver därtill att lärarna visar på flexibilitet och gör eleverna delaktiga i undervisningen utifrån elevernas erfarenheter och önskemål som ett led i att motivera dem. Det kan exempelvis handla om att läraren tar till vara elevernas intressen inom ett specifikt ämnesområde eller ha en flexibilitet i arbetssätt utifrån elevernas behov och önskemål.

Vidare visar granskningen att eleverna möter en undervisning som både stimulerar och utmanar dem utifrån deras individuella behov och förutsättningar. Eleverna berättar att lärarna ger stöd till elever som är i behov av det och att det finns tillgång till utmanande uppgifter till elever som är i behov av det. Lärare berättar att de har god samverkan i arbetslaget och får stöd från elevhälsan när det gäller att anpassa undervisningen utifrån elevernas kunskapsnivå. De säger att fokus ofta blir på de elever som behöver stöttning för att få godkända betyg men att de individanpassar för alla elever. Däremot uttrycker de att det innebär en stor utmaning för dem att hinna hjälpa de elever som kommit längre i sin kunskapsutveckling.

Elevernas delaktighet i undervisningen och sitt eget lärande

Granskningen visar att eleverna får möjligheter att reflektera och ta ansvar över sitt lärande genom delaktighet i planering, genomförande och utvärdering av undervisningen. Av inskickade dokument, lektionsobservationer och intervjuer framgår att eleverna har olika forum såsom klassråd, enkäter och återkommande dialoger med sina lärare för att delge sina synpunkter och önskemål avseende former för undervisningens genomförande och hur de ska redovisa sina kunskaper. Därtill framgår att lärarna i många ämnen arbetar med att synliggöra olika svårighetsgrader

genom att visa flera olika elevexempel på uppgifter och arbeten som ett sätt att motivera och stödja eleverna att utvecklas och äga sitt egna lärande. Lärare berättar i intervju att de är lyhörda inför elevernas önskemål för hur de vill arbeta. Av intervjuer med elever och lärare framgår exempel på metoder som används för att utvärdera undervisningen. Elever berättar att de får möjlighet att utvärdera undervisningen och att lärarna låter dem göra det på olika sätt. De har bland annat utvärderat ett arbetsområde med tillhörande frågor, eller fritt fyllt i ett dokument som lärare skapat när de har arbetat med ett område och någon gång har de gjort en utvärdering efter ett enskilt prov. Lärarna ger exempel på att utvärdering kan ske både enskilt och i grupp och anpassas efter ämnets innehåll och karaktär.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att det vid skolan bedrivs ett aktivt och medvetet arbete utifrån ett gemensamt förhållningssätt i syfte att skapa och upprätthålla studiero och en trygg miljö för eleverna. De insatser som vidtas utgår ifrån de behov som finns i verksamheten, och rektorn ser till att insatserna följs upp med syfte att se om de haft avsedd effekt. Granskningen visar också att skolans aktiva och målmedvetna arbete för att säkerställa studieron ger goda förutsättningar att åstadkomma en lugn studiemiljö för eleverna.

Trygghet

Granskningen visar att det vid skolan bedrivs ett främjande och förebyggande arbete för att skapa och upprätthålla tryggheten på skolan. Av intervjuer och inkommen dokumentation framgår att skolan arbetar med att kartlägga och analysera tryggheten på skolan. Rektorn berättar i intervju att hen genom trygghetsenkäter,

utvecklingssamtal, elevråd och klassråd skaffar sig en inblick i hur eleverna upplever och resonerar kring tryggheten på skolan. Utifrån dessa kartläggningar genomför rektorn sedan åtgärder för att förbättra och bibehålla tryggheten för eleverna. Elevhälsan beskriver att skolan aktivt har arbetat för att hitta en bra struktur för trygghetsarbetet och att de har skapat ett årshjul som innehåller både förebyggande och främjande insatser. Genom trygghetsenkäter har skolan exempelvis noterat att elevernas trygghet har försämrats i uppehållsrummen och i korridorerna. Intervjuer med elever, lärare, elevhälsa och rektor visar att vuxennärvaron har ökat där det har framkommit att tryggheten enligt eleverna har försämrats. Eleverna berättar i intervju att de känner sig trygga i skolan och att det finns vuxna i uppehållsrum, korridorer och utomhus som de alltid kan vända sig till.

Studiero

Det finns gemensamma förhållningssätt för att skapa och bibehålla studiero. Av intervjuer och inkommen dokumentation framgår att studieron på skolan kartläggs av lärarna, rektorn och elevhälsan som har regelbundna avstämningar, och vid behov vidtar rektorn åtgärder såsom att till exempel fördela resurser. Elevhälsan, lärarna och rektorn beskriver att arbetet med att skapa en gemensam lektionsstruktur och arbetet med ledarskapet i klassrummet är en del i arbetet med att skapa tydlighet för eleverna och därigenom förbättra förutsättningarna för både tryggheten och studieron. Såväl intervjuer som lektionsobservationer visar att lärarna använder den gemensamma lektionsstrukturen, även om lärarna kommit olika långt i arbetet. Lärarna berättar i intervju att de pratar om vad studiero är tillsammans med eleverna och att eleverna själva får reflektera kring vad studiero betyder och innebär i olika situationer. Vidare berättar lärarna att skolans ordningsregler revideras varje år och att eleverna är delaktiga i processen att ta fram gemensamma ordnings- och trivselregler.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att det finns förutsättningar för lärarna att sambedöma och diskutera bedömning och betygssättning i olika forum, såväl med andra lärare på skolan som med lärare på andra skolor i kommunen. Rektorn följer visserligen upp kunskapsresultat men analyserar inte betyg i olika klasser eller ämnen i syfte att identifiera eventuella avvikelser i lärarnas betygssättning och hitta förklaringar till dessa.

Kvalitetssäkring av betyg

Granskningen visar att rektorn skapar goda förutsättningar för samtliga lärare att sambedöma och kvalitetssäkra sina betyg. Av intervjuer med rektorn och lärarna framgår det att rektorn har organiserat olika diskussionsforum där lärarna samtalar om bedömningsfrågor och att det finns en samverkan mellan skolans samtliga lärare avseende bedömning och betygssättning. Lärarna ger också exempel på kommunövergripande diskussioner med lärare vid andra skolor gällande bedömning, och att detta sker vid fem tillfällen per läsår. Lärarna berättar vidare att de nationella proven alltid är oidentifierade vid bedömning och att de nationella prov som elever genomför där obehöriga lärare undervisar i de aktuella ämnena skickas till en annan skolenhet där behöriga lärare bedömer proven. Rektorn berättar att det finns utrymme för lärarna att diskutera betygssättning även om lärarna inte undervisar i samma ämne.

Analys och diskussion av betyg

Granskningen visar att rektorn inte analyserar betygen i syfte att säkra likvärdigheten i betygssättningen på skolan. I intervju berättar rektorn att betyg och resultat på nationella prov följs upp men att rektorn i mindre grad har analyserat skillnader i bedömning och betyg i olika årskurser och mellan lärare. Vidare berättar rektorn att det finns gemensamma kunskaps- och resultatuppföljningar inom huvudmannens organisation där rektorer sitter tillsammans och genomför analyser och tittar på avvikelser. Vid tiden för granskningen har några konkreta uppföljningar eller orsaksanalyser för att kunna identifiera omotiverade avvikelser i lärarnas betygssättning ännu inte genomförts.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp lärarnas betygssättning för att identifiera eventuella skillnader och analysera vad dessa beror på.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn i begränsad omfattning analyserar skillnader i betyg i olika ämnen och årskurser för att identifiera avvikelser i betyg.

Rektorn genomför inte jämförelser och gör inte någon orsaksanalys kring skillnader i lärarnas betyg mellan ämnen, årskurser och lärare ur ett likvärdighetsperspektiv.

Enligt skollagen ska utbildningen inom skolväsendet vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas och rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med denna lag och andra författningar. I det ansvaret ligger att undersöka om det finns omotiverade avvikelser i betygen inom skolenheten och vid behov besluta om åtgärder för att komma till rätta med dem. Enligt Skolverkets allmänna råd har rektorn en betydelsefull roll för att underlätta lärares arbete med rättvisande och likvärdiga betyg. Det är viktigt att skolenheten har rutiner för att analysera nationella provresultat ur olika perspektiv för att säkerställa att resultaten är så rättvisande och likvärdiga som möjligt.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn analyserar lärarnas betygssättning ur ett likvärdighetsperspektiv. Om betyg och övriga bedömningar görs på olika grunder och skiljer sig mellan lärare, finns en risk för att dessa inte överensstämmer med elevernas faktiska kunskaper. En orsaksanalys är viktig för att rektorn ska kunna fastställa om eventuella skillnader kan bero på att lärarna har gjort olika tolkningar av styrdokumentet, eller att de bedömt och vägt samman elevprestationer på olika sätt. Rektorn behöver också, beroende på vad analysen visar, föra en diskussion med enskilda lärare eller med hela kollegiet för att kunna besluta om utvecklingsinsatser. Syftet med åtgärderna bör vara att höja likvärdigheten vid betygssättning och bedömarkompetensen på skolenheten.

På Skolinspektionens vägnar

X Susanne Nordberg

Beslutsfattare
Signerat av: Susanne Nordberg

X Karin Karlsson

Föredragande
Signerat av: Karin Karlsson

I handläggningen av ärendet har även Mirzet Tursunovic medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Fem lektionsobservationer.
- En gruppintervju med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 29 och 30 mars 2023. Besöket genomfördes av Karin Larsson och Mirzet Tursunovic.

Vartoftaskolan 7-9 är en kommunal skolenhet vars huvudman är Falköpings kommun. Skolan leds av en rektor. Det går cirka 90 elever i de årskurser som omfattas av granskningen.

Bilaga 3: Formulär för huvudmannens redovisning

Detta formulär kan användas som stöd för er när ni redovisar hur ni har arbetat med de utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat i samband med den regelbundna kvalitetsgranskningen. Redovisningen av vidtagna åtgärder ska fastställas av huvudmannen.

En viktig del i Skolinspektionens arbete är att ta del av elevernas synpunkter om sin skolsituation i våra utredningar. Vi skulle därför vilja veta om ni återkopplat vårt beslut till eleverna och i så fall på vilket sätt?

- Utvecklingsområde 1:
Rektorn behöver leda och styra ett strategiskt jämställdhetsarbete i syfte att säkerställa att alla elever oavsett könstillhörighet har samma förutsättningar att lära och utvecklas.

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:

Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

• Utvecklingsområde 2: Rektorn behöver följa upp lärarnas betygssättning för att identifiera eventuella skillnader och analysera vad dess beror på.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras: